

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Strand kommune
Postboks 115
4126 JØRPELAND

Dato: 13.09.2024
Vår ref: 24/04403-2
Deres ref: 24/1419 / 24/25049 /
ELLANI

Uttalelse til høring av kommuneplanens arealdel for Strand kommune 2024 - 2036

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 8. juli 2024.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Om saken

Strand kommune har sendt forslag til kommuneplanens arealdel ut på høring og offentlig ettersyn. Nye arealer i kommunen, fra tidligere Forsand kommune, blir en del av en felles kommuneplan for hele kommunen. Kommunedelplaner som er vedtatt etter 2012 vil inngå i ny kommuneplan.

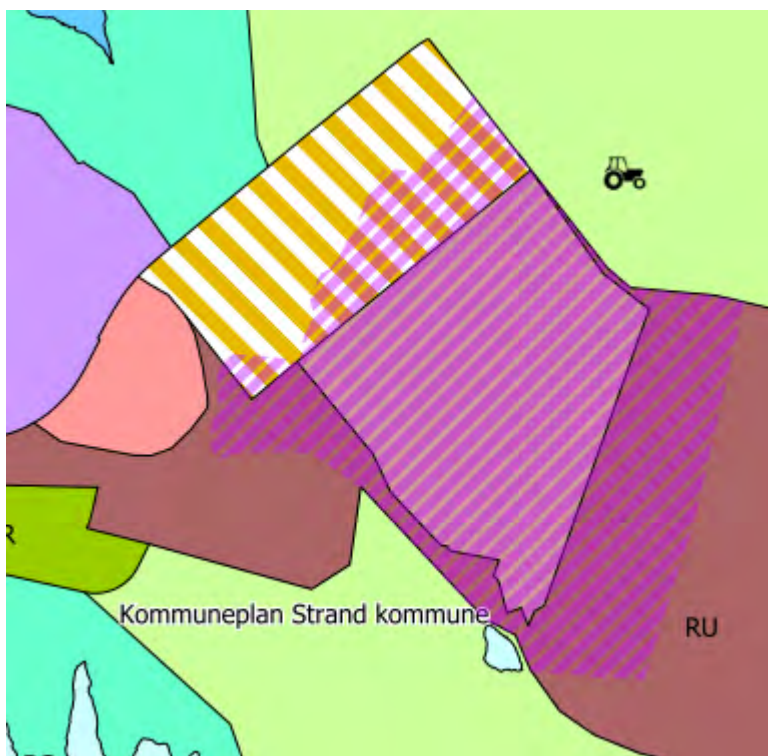
Uttalelse fra DMF

DMF kan ikke se at vi har fått planen til oppstart, og vi har dermed ikke hatt mulighet til å uttale oss tidlig i prosessen om hvordan mineralressurser bør ivaretas i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Faglig råd til område Nordmarka, endring fra råstoffutvinning (RU) til kombinert næringsbebyggelse og råstoffutvinning (KBA)

DMF sitt faglige råd er at planlagt uttaksområde til Nordmarka steinbrudd - Tau vises til råstoffutvinning i tråd med tildelt konsesjonsområde etter mineralloven, se figur 1.

Figur 1: Forslag til kommuneplanens arealdel for Strand kommune og konsesjonsområdet til uttaket Nordmarka steinbrudd - Tau vist med lilla skravur.

Uttaket ble tildelt konsesjon etter mineralloven i 2020. Området er foreslått til nåværende råstoffutvinning og delvis kombinert næring og råstoffutvinning. Det drives uttak av knust fjell i forekomsten Tau 2¹ som brukes til vegformål og som jernbanepukk. Forekomsten er vurdert til å ha nasjonal betydning som byggeråstoff. Området er regulert til steinbrudd og masseuttak.

Endringen i arealbruk er vurdert i konsekvensutredningen, vedlegg 28. I konsekvensutredningen er det identifisert flere utfordringer for arealinnspillet. Det er vurdert at endringen kan medføre økt risiko ved uttak av steinressurs i bruddet, eksempelvis ved sprengning, i tillegg til arealbrukskonflikter mellom næringsbebyggelse og masseuttaket med hensyn til støv- og støyutfordringer fra driften. Areal til deponi for avdekkingsmasser og vrakmasser blir redusert dersom etterbruken blir næringsbebyggelse som foreslått. Sortering av masser dersom området skal benyttes til næringsbebyggelse fremfor LNF er vurdert til å bli mer ressurskrevende. Videre kan etablering av næringsområde føre til at det ikke blir en buffer mot veg og friområde og masseuttaket.

Kommunen har vurdert at mineralressursene i området «er av god kvalitet og må tas ut, slik det allerede er åpnet opp for.» I § 3.3.2.5 er det tatt inn en retningslinje til etterbruk til næringsbebyggelse for Nordmarka – 13/21, 16/75, 13/143 og 13/5 som sier at «Det forutsettes at området KBA etter fullført råstoffutvinning skal tilrettelegges for påfølgende næringsområde. Det må i den forbindelse vurderes

¹ Tau 2 (NGU):

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=164863

hvorvidt det er mulig å planere området til tilsvarende høydekoter som for øvre del av Nordmarka industriområde (området til Westcontroll, HSM og Ryfylke bilverksted)». Der det åpnes for uttak er det viktig at ressursen utnyttes godt før det tillates annen arealbruk. Det bør ikke settes føringer på uttaksdybde med mindre det er andre viktige hensyn som må ivaretas. Reguleringsplanen for uttaket åpnet for nedre uttaksgrense til kote 40. Driftsplanen for uttaket legger opp til et uttak ned til kote 55.

Det er viktig at der det åpnes for uttak, bør ressursen utnyttes så godt så mulig før det tillates annen arealbruk. Mineraluttak har lang tidshorisont, og det er behov for forutsigbarhet knyttet til investeringer, uttak og opprydding. Reguleringsplan og driftskonsesjon etter mineralloven har bakgrunn i ressursenes egnethet til bruksområdet og behov for byggeråstoff.

DMF har estimert en levetid på ca. 15 år for Fase 1, som i hovedsak sammenfaller med område BSM 1 i reguleringsplanen for uttaket. Ettersom det forventes å foregå uttak i området i mange år framover, og ut over planperioden, stiller DMF spørsmål om det er hensiktsmessig å vise området til kombinert næringsbebyggelse på dette stadiet. DMF mener området bør videreføres til arealformål råstoffutvinning når det skal være uttak i planperioden. Hvis kommunen ønsker å gå videre med kombinert formål råstoffutvinning og næringsbebyggelse bør ta inn bestemmelser som sier at «drivverdige masser skal tas ut i henhold til konsesjon før næringsbebyggelse tillates». DMF forutsetter at endring i etterbruk avklares gjennom ny detaljregulering for området, ettersom endringen ikke er i tråd med gjeldende reguleringsplan. Endringen kan medføre behov for å endre driftsplanen til uttaket. Vi minner om at vesentlige endringer skal godkjennes av DMF. Dette må tiltakshaver avklare med DMF.

Merknader til planbeskrivelsen

Ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU) sine ressursdatabaser, er det til sammen 4 registrerte forekomster av malm, industrimineral og naturstein og 27 grus- og pukkforekomster i Strand kommune. Ifølge DMF sitt uttaksregister² er det 4 uttak i drift i Strand.

DMF sine levetidskart³ for byggeråstoff indikerer at kommunen har mellom 10 og 20 års levetid på sine uttak av knust fjell, og ingen uttak av løsmasser. Statistikken inkluderer ikke overskuddsmasser fra bygg- og anleggsvirksomhet.

Det går ikke fram av planbeskrivelsen om kommunen har vurdert hvordan mineralressursene i kommunen skal forvaltes. Det går heller ikke fram om, og hvordan, kommunen har vurdert områder til råstoffutvinning, satt i sammenheng med tilgangen til byggeråstoff.

Merknader til plankartet

DMF har gått gjennom hvordan kjente uttak i drift i vårt uttaksregister og konsesjonskart⁴ er avsatt i forslag til nytt plankart for arealdelen. Kommunen har i hovedsak vist områder for mineraluttak med arealformål råstoffutvinning.

² Uttakskart (DMF): <https://dirmin.no/data/uttak>

³ Levetidskart for byggeråstoff (DMF): <https://dirmin.no/levetidskart>

⁴ Konsesjonskart (DMF): <https://dirmin.no/data/konsesjoner>

Uttaket *Holane Bjørheimsbygd* fikk tildelt driftskonsesjon av DMF i 2017. Uttaket er avsluttet og istandsatt til landbruksformål. I planforslaget er området endret fra råstoffutvinning til LNF-formål i tråd med planlagt etterbruk. Det kommer fram av konsekvensutredningen at uttaket er nedlagt. Dette stemmer med DMF sine opplysninger.

Nordmarka steinbrudd – Tau ble tildelt konsesjon etter mineralloven 23.04.2020. Området er foreslått til nåværende råstoffutvinning og delvis kombinert næring og råstoffutvinning.

Det er tatt ut et område for råstoffutvinning sør for Holane, som ikke er starta opp. DMF mener det er hensiktsmessig at områder som ikke lengre er aktuelle for uttak i planperioden, bør tas ut.

Tjøstheim steinbrudd er registrert som et nedlagt/avviklet uttak i DMF sitt uttaksregister, men videreført til råstoffutvinning i planforslaget. Det er ikke rapportert uttak til DMF i bruddet siden 2018. Kommunen bør vurdere om arealplanen skal vise aktuell etterbruk av arealet dersom det ikke lengre er aktuelt med uttak.

Merknader til bestemmelsene

DMF registrerer at § 1.1 a) sikrer at det utarbeides reguleringsplan før tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1 settes i gang. Etablering eller utvidelse av masseuttak vil normalt falle inn under § 20-1 bokstav k) vesentlig terrenginngrep eller a) anlegg/konstruksjon. Bestemmelsen kan derfor bidra til at tiltak som innebærer massehåndtering og uttak ved vesentlige terrenginngrep får reguleringsplan.

Det er satt en bestemmelse til arealformål råstoffutvinning i § 3.7. Denne gjelder kun for område til råstoffutvinning ved Holane (Gbnr. 27/1 og 10). DMF ber kommunen vurdere å tydeliggjøre at det skal være krav om reguleringsplan for alle masseuttak, nye og utvidelse av eksisterende.

Det mangler innhold i bestemmelsene til 3.3 næringsvirksomhet «§ 3.3.2 Nordmarka».

Det er ikke satt egne bestemmelser til arealformål kombinert formål for råstoffutvinning og næringsbebyggelse (KBA). Det bør gis konkrete bestemmelser til arealet slik at det blir oversiktlig hva som faktisk gjelder innenfor området. Retningslinjen til § 3.3.2.5 henviser til KBA-området, men er tilknyttet arealformål næringsbebyggelse. DMF mener denne bør trekkes ut som en egen retningslinje til arealformål KBA konkret.

Deler av uttaket Nordmarka-Tau er omfattet av bestemmelsesområde #1. DMF anbefaler at bestemmelser som skal gjelde innenfor de konkrete, nummererte, bestemmelsesområdene blir trukket ut som egne bestemmelser. I § 1.4 bokstav b), for eksempel, henvises det til stedsnavn og «det aktuelle bestemmelsesområdet», i stedet for det konkrete området i plankartet.

Bestemmelsen i § 2.5 g) om miljøkvalitet, estetikk, natur, landskap og grønnsstruktur, som sier at «Det skal tas hensyn til vassdrag ved regulering av områder for råstoffutvinning.», er lite konkret, og bør stå tilknyttet arealformål råstoffutvinning i §3.7. Det vil være en fordel for planens lesbarhet og gjøre det enklere å finne hvilke

bestemmelser som gjelder innenfor det konkrete området, hvis bestemmelsene som skal gjelde for råstoffutvinning står under § 3.7 til arealformål råstoffutvinning.

Konsekvensutredningen

Viktige mineralressurser er utredet som eget tema under kategorien *blågrønne verdier* i konsekvensutredningen. Norges geologiske undersøkelse (NGU) sine ressursdatabaser for mineralressurser og grus- og pukk er brukt som en del av kunnskapsgrunnlaget. Metoden for vurdering av konsekvenser er beskrevet i metodenotatet. DMF har gått gjennom utredningen av foreslåtte arealbruksendringer og slutter seg i hovedsak til kommunens vurderinger for mineralressurser- og masseuttak. Vi har likevel følgende innspill:

Innspill 25/14, Vatne

Innspillet innebærer endring fra eksisterende formål LNF til foreslått formål fritids- og turistformål. Det er ikke identifisert at innspillet berører sand- og grusforekomsten Vatne⁵, som NGU har vurdert til å ha liten betydning som byggeråstoff. Det bør gå fram av konsekvensutredningen at endring i arealbruk kan gjøre eventuelle ressurser utilgjengelig fra fremtiden.

Innspill 67/2, 28 og 30 Døvik, boligbebyggelse

Innspillet innebærer endring av formål fra LNF, spredt boligbebyggelse til boligbebyggelse. Det er ikke identifisert at innspillet berører sand- og grusforekomsten Skåravågen⁶. Denne er vurdert av NGU til å være av liten betydning som byggeråstoff. Det bør gå fram av konsekvensutredningen at endringen i arealbruk kan gjøre eventuelle ressurser utilgjengelig fra fremtiden.

Innspill 44/1 og 7, Nedre Fjelde, brannstasjon

Innspillet innebærer arealbruksendring fra eksisterende formål næringsbebyggelse til offentlig- eller privat tjenesteyting. Det er ikke identifisert at innspillet berører sand- og grusforekomsten Jørpeland⁷. Denne er vurdert av NGU å ha liten betydning som byggeråstoff. Området er allerede vist til utbyggingsformål i gjeldene arealdel, og foreslått endring medfører dermed heller ingen endringer i påvirkning på tilgangen til ressursene i forekomsten sammenlignet med nåværende situasjon.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

⁵ Vatne (NGU): https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=103974

⁶ Skåravågen (NGU): https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=103992

⁷ Jørpeland (NGU): https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=103978

Vennlig hilsen

Lars Libach
seniorrådgiver

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Ansvarlig person

Mottakere:

Strand kommune

Postboks 115

4126 JØRPELAND

Kopi til:

Statsforvalteren i Rogaland

Postboks 59 Sentrum

4001 STAVANGER